

РЕШЕНИЕ

№ 60132

гр. София, 28 януари 2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, Трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и първи септември две хиляди и двадесет и първа година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛАДА ПАУНОВА
ЧЛЕНОВЕ: АНТОАНЕТА ДАНОВА
МАРИЯ МИТЕВА

при участието на секретаря Невена Пелова
и в присъствието на прокурора от ВКП АТАНАС ГЕБРЕВ
като изслуша докладваното от съдия ПАУНОВА наказателно дело № 518/2021 г.,
за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по касационен протест от прокурор при Апелативна прокуратура – гр. Пловдив срещу решение № 260059 от 31.03.2021г. по внохд № 56/2019г. по описа на Апелативен съд – гр. Пловдив. С Присъда № 77/17.10.2018г., постановена по НОХД №1916/2017г. по описа на Окръжен съд – гр. Пловдив, подсъдимият Г. Н. Б. е признат за невиновен в това: в периода 20.12.2013г. до 09.02.2016г., като представител на фирма „фирма”, упълномощен с пълномощно рег. № /номер/ от /дата/ на нотариус М. И. - № /номер/ от нотариалната камара на Р България с район на действие, района на РС-Пловдив, а в периода от 15.07.2015г. до 09.02.2016г. и като управител на същата фирма, съгласно решение на едноличния собственик на капитала на фирма „фирма“ от /дата/, в [населено място], при условията на продължавано престъпление, на четири пъти, в съучастие като извършител с А. М. Н., като подбудител, да е организиран осъществяване на противозаконна дейност в защитена територия за опазване на културното наследство - охранителната зона на групова недвижима културна ценност със статут на групова недвижима културна ценност (групов паметник на културата) - археологическа, архитектурно-строителна, на урбанизма и културния пейзаж по смисъла на чл. 12, т. 2 от Закон за паметниците на културата и музеите (отм. на 10.04.2009г.) и § 10 , ал. 1 от ПЗР на ЗКН (обн. ДВ бр.19 от 13.03.2009г., в сила от 10.04.2009г.) - „име”-/населено място/ - система от улични ансамбли „име“ по [улица]и [улица], обявена с протокол /№/ от /дата/ на Национален съвет по опазване на паметниците на културата към Министерство на културата и включваща - /сграда/ на [улица]и ъгъла на [улица](сега [улица]и ъгъла на /улица/“), кв. /номер/, пл. № /номер/ (погрешно изписани като кв. /номер/), притежаваща и понастоящем статут на единична недвижима културна ценност, по смисъла на чл. 59, ал. 4 и чл. 65 и § 12 , ал. 1 от ПЗР на ЗКН, декларирана с писмо /№/ от /дата/ на НИПК и да е знаел, че тя се осъществява в нарушение на разпоредбите на Закон за културното наследство, поради което и на основание чл. 304 от НПК е оправдан

изцяло по повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 277а, ал. 6, вр. ал. 4, вр. чл. 20, ал. 2, вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

Със същата присъда подсъдимият А. М. Н. е признат за невиновен в това, че: I. В периода 27.10.2009г. до 19.11.2010г., като управител на фирма „фирма”, при условията на продължавано престъпление на шест пъти, да е организиран осъществяване на противозаконна дейност в защитена територия за опазване на културното наследство - охранителната зона на групова недвижима културна ценност със статут на групова недвижима културна ценност (групов паметник на културата) - археологическа, архитектурно-строителна, на урбанизма и културния пейзаж по смисъла на чл. 12, т. 2 от Закон за паметниците на културата и музеите (отм. на 10.04.2009г.) и § 10, ал. 1 от ПЗР на ЗКН (обн. ДВ бр.19 от 13.03.2009г., в сила от 10.04.2009г.) - /име/ „населено място“ - система от улични ансамбли „име“ по [улица]и [улица], обявена с протокол /№/ от /дата/ на Национален съвет по опазване на паметниците на културата към Министерство на културата и включваща - /сграда/ на [улица]и ъгъла на [улица](сега [улица]и ъгъла на ул. „улица“), кв. 279, пл. № 610 (погрешно изписани като кв. номер), притежаваща статут на единична недвижима културна ценност, по смисъла на чл. 59, ал. 4 и чл. 65 от ЗКН, декларирана с писмо № 6600 от 25.11.1975г. на НИПК и да е знаел, че тя се осъществява в нарушение на разпоредбите на Закон за културното наследство; II. В периода 20.12.2013г. до 15.07.2015г., като управител на фирма „фирма” и от 15.07.2015г. до 09.02.2016г., като изпълнителен директор на „фирма“ - едноличен собственик на капитала на дружество „фирма, при условията на продължавано престъпление, на четири пъти в съучастие, като подбудител и помагач умишлено да е склонил Г. Н. Б., като извършител и като пълномощник на фирма „фирма“, да извърши престъпление и да го е подпомогнал и улеснил чрез съвети и разяснения как, къде и пред кои органи да подаде документи и какви да бъдат документите на „фирма“ по организиране и осъществяване на противозаконна дейност в защитена територия за опазване на културното наследство - охранителната зона на групова недвижима културна ценност със статут на групова недвижима културна ценност (групов паметник на културата) - археологическа, архитектурно-строителна, на урбанизма и културния пейзаж по смисъла на чл. 12, т. 2 от Закон за паметниците на културата и музеите (отм. на 10.04.2009г.) и § 10, ал. 1 от ПЗР на ЗКН (обн.ДВ, бр.19 от 13.03.2009г., в сила от 10.04.2009г.) - /име/ /населено място/ - система от улични ансамбли „име“ по [улица]и [улица], обявена с протокол/№/ от /дата/ на Национален съвет по опазване на паметниците на културата към Министерство на културата и включваща - /сграда/ на [улица]и ъгъла на [улица](сега [улица]и ъгъла на ул. „улица“), кв./номер/, пл. /№/ (погрешно изписани като кв. /номер/), притежаваща статут на единична недвижима културна ценност, по смисъла на чл. 59, ал. 4 и чл. 65 от ЗКН, декларирана с писмо /№/ /от/дата/ на НИПК и да е знаел, че тя се осъществява в нарушение на разпоредбите на Закон за културното наследство, поради което и на основание чл.304 от НПК е оправдан изцяло по повдигнатите му обвинения за извършени престъпления по чл. 277а, ал. 6, вр. ал. 4, вр. чл. 26, ал. 1 от НК. С присъдата съдът се е произнесъл по разпореждането с веществените доказателства и по направените по делото разnosки. Срещу присъдата е бил подаден въззивен протест с искане за осъждане на двамата подсъдими по повдигнатите им и поддържани обвинения. С решение № 260059 от 31.03.2021г. по внохд № 56/2019г. по описа на Апелативен съд – гр. Пловдив присъдата е била потвърдена.

В подадения касационен протест се заявяват касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 от НПК. Доводите, свързани с допуснати съществени

процесуални нарушения, са за избирателен и едностранчив подход при анализа на доказателствата. Оспорват се изводите на въззивния съд по приложението на материалния закон в три насоки, като се развиват собствени фактически съображения и правни изводи. Протестиралият прокурор обосновава твърдение, че процесният обект е бил деклариран като паметник на културата в декларационното писмо от 1975г., както и че попада в обхвата на „име“ /населено място/ - система от улични ансамбли „име“ по [улица]и [улица]. Също така чрез посочване на установени според него факти счита за категорично установен умисъла у двамата подсъдими – знанието, че територията е под защита на Закона за културното наследство /ЗКН/ и крайната цел на организационните им действия – събаряне на съществуващите в имота сгради. По-нататък, прокурорът развива съображения, че дейността на подсъдимите е противозаконна, макар и привидно осъществена със законни действия, тъй като е извършена в нарушение на разпоредбите на ЗКН и ЗУТ. От съдържанието на протеста може да се изведе несъгласието на прокурора с невъзприемането от решаващите съдилища на обвинителната теза. Искането, което се прави, е за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

В съдебното заседание пред касационната инстанция представителят на ВКП поддържа подадения протест. Счита, че с действията си подсъдимите са осъществили от обективна и от субективна страна състава на престъплението, в което са обвинени, като акцентира върху факта, че са употребили удостоверение с невярно съдържание.

Адв. И. А. – упълномощен защитник на подсъдимите Н. и Б., пледира за оставяне на протеста без уважение. Намира, че в основната си част доводите в протеста са за необоснованост. Счита, че за пръв път в касационния протест се излагат доводи, че осъществената от подсъдимите противозаконна дейност е довела до частично събаряне на сградата, което е непредявено обвинение. Намира за правилно оправдаването на подсъдимите, като посочва, че обвинението не е защитило тезата защо подаването на молби и искания е противозаконна дейност и не е формулирало ясно предмета на деянието. Акцентира върху въпроса дали процесната сграда е със статут на паметник на културата. Излага доводи за несъставомерност на деянието от обективна и субективна страна. Другият упълномощен от двамата подсъдими защитник – адв. А. М., излага допълнителни съображения за неизясненост на статута на процесната сграда. В писмени бележки двамата защитници развиват доводи за неоснователност на протеста на прокуратурата. Считат, че доводите в протеста са за необоснованост. Намират за несъстоятелни съображенията за ангажиране на наказателната отговорност на подсъдимите по непредявено обвинение. Излагат съображения за пълноценност и законосъобразност на мотивите на въззивното решение. Развиват възражения срещу изводите на комплексната историческа, архитектурна и изкуствоведска експертиза, въз основа на които протестиралият прокурор претендира осъждане. Аргументират липса на нарушение на материалния закон, свързано с това, че инкриминираното престъпление е формално и продължено, че дейността на подсъдимите не е противозаконна, че бланкетът на нормата може да бъде запълнен само с разпоредби от ЗКН, че тезата на прокуратурата за статута на сградата, собственост на „фирма“ е основана на предположения. Моли се атакуваният съдебен акт да бъде оставен в сила.

Подсъдимият Г. Б. счита, че е невинен по повдигнатите му обвинения.

Подсъдимият А. Н. моли за потвърждаване на инстанционните съдебни актове.

Върховният касационен съд, след като обсъди съображенията в протеста, доводите на страните в съдебно заседание и провери обжалвания съдебен акт в пределите на правомощията си по чл. 347, ал. 1 от НПК, за да се произнесе, взе предвид следното:

Извършената от ВКС проверка за наличието на релевираните в касационния протест основания сочи на извод за неговата НЕОСНОВАТЕЛНОСТ. Преди всичко е необходимо да бъде посочено, че сезирацията настоящата инстанция протест, независимо от завидния си обем, трудно би постигнал целения резултат – упражняване на правомощието на касационния съд по чл. 354, ал. 3, т. 2 и т. 3 от НПК. Този процесуален документ с оглед на съдържанието си не държи сметка за същността на касационното производство, за упражняваната проверка и връзката ѝ със заявените касационни основания и подкрепящите ги доводи. Без съмнение, допускането на съществени нарушения на процесуалните правила, включително и при упражняване на доказателствената дейност от въззивния съд, би съставлявало основание за отмяна на постановения акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав. В разпоредбата на чл. 348, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2 от НПК са формулирани съществените процесуални нарушения, при чието допускане се поставя под съмнение законността на атакувания акт и винаги предпоставят отмяната му. В настоящия случай прокурорът, макар да заявява това касационно основание, не се позовава на нито едно от изброените в процесуалния закон нарушения. Всъщност подкрепящите това основание доводи се изчерпват с декларативно оплакване за едностранчив и избирателен подход при анализа на доказателствата, приложен както от първоинстанционния, така и от въззивния съд, за формален подход на въззивния съд при потвърждаване на присъдата, без собствени правни изводи. Тук е мястото да се отбележи, че касационната проверка, за разлика от въззивната такава, не обхваща цялостен контрол върху правилността на невлязлата в сила присъда, а е проверка само в рамките на лимитативно изброените в процесуалния закон касационни основания. Поради това, когато липсват подкрепящи заявеното касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК доводи, настоящата инстанция не е в състояние да извърши проверка дали са допуснати процесуални нарушения, защото проверката ѝ не е служебна и всеобхватна. Оплакването за „избирателен и едностранчив подход при анализа на доказателствата“ е напълно формално и не съдържа никаква конкретика, даваща повод да бъде проверена дейността по събиране и проверка на доказателствата и спазване на правилата на формалната логика при тяхната оценка от въззивния съд. Напълно декларативно е и оплакването, че подходът на апелативния съд бил формален, като освен това прочитът на въззивното решение сочи на изключителна задълбоченост при анализа на всички събрани доказателства, включително и тези от въззивното съдебно следствие, на внимателна проверка на правните изводи на първостепенния съд и прецизно аргументиране на собствени такива. Впрочем доводите на протестиращия прокурор в тази насока са и вътрешно противоречиви – от една страна се твърди липса на собствени изводи, а от друга – се сочи обстоятелството, че въззивният съд е изложил допълнителни доводи в подкрепа на крайния извод.

Подаденият касационен протест не дава възможност касационната инстанция да извърши присъщите ѝ преценки и поради друго. В преобладаващата част съображенията в него са за необоснованост на атакувания съдебен акт. Известно е, че необосноваността не е самостоятелно касационно основание, като касационният съд се произнася в рамките на установената от въззивния съд фактология, като не разполага с правомощия да я изменя или допълва. Единствено

при нарушаване на процесуалните правила при събиране, проверка и оценка на доказателствата установените факти могат да бъдат поставени под съмнение, а такива оплаквания не са направени в протеста. Всъщност и в тази му част този процесуален документ е вътрешно противоречив, понеже от една страна изрично се позовава на необоснованост, като твърди, че „събраните по делото доказателства сочат друго“, а от друга посочва, че „суровите“ факти /независимо какво съдържание влага в това понятие прокурорът/ са изяснени в пълнота и описани подробно.

По-нататък следва да се отбележи, че развиването в протеста на собствена фактическа обстановка от прокурора по никакъв начин не съставлява довод в подкрепа на което и да било от касационните основания. На практика от стр. 5 до стр. 12 /последна/ на протеста са описани фактически обстоятелства, такива, каквито са според обвинението. Вече стана дума, че касационната инстанция се произнася в рамките на установените от въззивния съд факти, а дали обвинителните факти са били несъмнено установени, е въпрос за обоснованост. Прокурорът не може да излага „собствена“ фактология пред касационния съд, а ако не е съгласен с тази, установена от съда, е било необходимо да посочи какви конкретни пороци са белязали доказателствената дейност, за да я поставят под съмнение, което не е сторил. Също така непонятно е защо прокурорът за пръв път в касационния протест излага факти, които не се съдържат в обвинителния акт и въз основа на които претендира различни от направените в съдебния акт изводи – така например, фактите, свързани с извършеното проучване на качествата на сградата на „фирма“ и липсата на качества на културна ценност на сградата в имот пл. /№/, кв./№/.

Изложените съображения дават основание настоящият съдебен състав да концентрира проверката си върху оплакването по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК. Претендирайки неправилно приложение на материалния закон протестиралият прокурор е възразил срещу изводите на въззивния съд от правна страна само в три насоки. Първо – заявил е, че /сграда/ на [улица] включен в декларационния списък от 1975г. и независимо от последвалите грешки се намира под закрила като притежаващ временен статут на паметник на културата и счита, че процесният имот попада и в обхвата на групов паметник на културата – /име/ /населено място/ - система от улични ансамбли „име“ по [улица]и [улица], обявена с протокол /№/. Второ – изразил е несъгласие с изводите в атакуваното решение относно знанието на двамата подсъдими, че процесната сграда е паметник на културата. И трето – аргументира, че дейността на двамата подсъдими е противозаконна, защото е налице защитена територия и подсъдимите са знаели това и са предприели действия в разрез с установените правила и процедури.

Преди да извърши собствена преценка за правилното приложение на материалния закон от въззивния съд, настоящият съдебен състав счита, че отново следва да наблегне на това, че изложените възражения на обвинителната власт в три насоки се извеждат от анализ на фактическа обстановка, каквато прокуратурата намира за установена. Касационната инстанция не е такава по доказателствата и изводимите от тях фактически изводи, така че не следва да преценява дали фактологията, твърдяна от обвинението, е обоснована, нито да събира и проверява доказателства за изясняване на обстоятелствата по делото. Няма как с оглед на характеристиките на касационното производство, да бъде разгледан протест с фактическо съдържание на обвинителен акт, какъвто е сезиращият настоящата инстанция процесуален документ. Поради това, ако протестът не съдържаеше трите

абзаца, в които се изразява несъгласие с правните изводи в атакувания съдебен акт, той не би бил разгледан като недопустим като съдържание.

По отношение на изразеното от протестиращия прокурор несъгласие с правните изводи на апелативния съд, потвърдили и доразвили тези на първоинстанционния, касационната инстанция ще ги разгледа в контекста на установената в атакуваното решение фактическа обстановка, а не съобразно тази, развита в протеста.

Касационният съд при извършената проверка намира, че с оправдаването на подсъдимите Н. и Б. по повдигнатото им и поддържано обвинение материалният закон е приложен правилно.

Прочитът на правните съображения на въззивния съд сочи, че той е намерил поведението и на двамата подсъдими за несъставомерно както от обективна, така и от субективна страна и за да достигне до тези изводи е направил задълбочен и детайлен анализ на състава на престъплението по чл. 277а, ал. 6, вр. ал. 4 от НК и е дал аргументиран отговор на въпросите как се отнасят инкриминираните и установени от фактическа страна действия на подсъдимите лица към престъпния състав.

Тук е мястото да се отбележи, че прокуратурата оспорва мотивите на контролирания съд само в описаните по-горе три насоки. Но аргументите въз основа на които е прието, че подсъдимите следва да бъдат оправдани, изобщо не се изчерпват с въпросите дали имотът има съответен статут на защита, дали действията са противозаконни и дали подсъдимите са имали знание за статута на имота. Всъщност както първоинстанционният, така и въззивният съд, са защитили разбирането си за липса на елементите на престъпния състав както от обективна, така от субективна страна и те съвсем не се изчерпват само с оспорените в протеста. Поради това, даже и по тези въпроси изводите на съдилищата да са неправилни, само това не може да дискредитира изцяло верността на крайния извод за невиновност на подсъдимите.

Преди да изложи собствената си преценка за приложението на материалния закон при установената фактология, настоящият състав подчертава, че намира за принципно верни съображенията на въззивния съд за това, че обвинението е формулирано по начин, който изначално поставя под съмнение съставомерността на описаните от държавното обвинение фактически действия, извършени от подсъдимите Н. и Б.. Аргументи в тази насока въззивният съд е изложил подробно, като например – че прокуратурата твърди, че подсъдимите са организирали противозаконна дейност, а фактически са описани действия по осъществяване на такава; че обвинението твърди по фактите като място на осъществяване на дейността [община] /мястото, където са подавани заявленията и молбите/, и едновременно с това претендира, че организирана дейност е в защитена територия; инкриминираната форма на изпълнително деяние е организиране на противозаконна дейност в защитена територия, без обаче да са изложени фактически съображения за формулираните форми на съучастие – подбудителство и помагачество за подс. Н., извършителство за подс. Б., именно по отношение на изпълнителното деяние, за което е повдигнато обвинение. Посочените недостатъци на обвинителния акт не могат да бъдат идентифицирани като съществени нарушения на процесуалните правила, пречателстващи правото на подсъдимите да разберат причините и характера на обвинението, нито го правят негоден да постави фактическата и правна рамка на обвинението. Това е така, защото изискването за пълно фактическо и юридическо описание на обвинението е изпълнено, като на съвсем различна плоскост е въпросът за обосноваването и правилността на обвинението, който е такъв по

същество.

Контролираният съд изключително задълбочено е направил анализ на обективната и субективната страна на престъплението, в което са обвинени двамата подсъдими, като касационната инстанция няма основание да не се съгласи с него.

На подсъдимите Н. и Б. е повдигнато обвинение за извършено в съучастие (в различни форми) престъпление по чл. 277а, ал. 6, вр. ал. 4, вр. чл. 26, ал. 1 от НК. Съставът по ал. 6 на чл. 277а от НК предвижда наказуемост на организирането и ръководенето на някои от дейностите по ал. 4 и ал. 5 (виж. М., Кр., „Наказателноправна защита на културното наследство в РБ“). В случая обвинението е за организиране, като съдържанието на това понятие е вярно интерпретирано от въззивния съд и това му е дало основание за мотивиране на правилен извод, че фактически инкриминираните действия на двамата подсъдими не са такива по организиране, а такива по изпълнение на определени дейности. По-нататък, в разпоредбата, към която препраща обсъдената по-горе норма, тази на ал. 4 на чл. 277а от НК, са „уредени две форми на изпълнителното деяние, които не са пряко свързани с увреждане на обекти на културното наследство, а създават предпоставки за извършване на такова посегателство от други лица“ (цит. Съч, стр. 187). Допускането на осъществяване на противозаконна дейност е престъпно бездействие на лице, което има задължение да предотврати такова поведение и в случая тази форма на изпълнително деяние не е относима. Наредването да се осъществи противозаконна дейност в защитена територия за опазване на културното наследство не се свързва с прякото фактическо осъществяване на дейността – престъплението е формално. Съществено за съставомерността на деянието е извършваната дейност да е противозаконна – независимо дали се касае до поставяне в опасност на обекта на посегателство или до неговото увреждане, а противозаконна ще е всяка дейност, извършвана в защитена територия за опазване на културното наследство, без да са спазени законоустановените изисквания за това. В чл. 277а, ал. 6 от НК изрично се сочи, че дейността следва да е в противоречие с норми от ЗКН, което означава, че за да бъде тя съставомерна, е необходимо да бъде извършена в нарушение на конкретно посочени разпоредби от този закон или от друг нормативен акт, към който ЗКН изрично препраща. Съществен белег от обективна страна е, че предмет на престъплението е защитена територия за опазване на културното наследство по смисъла на чл. 79, ал. 3 от ЗКН. По всички елементи от обективна и субективна страна контролираният съд е извършил преценка на възприетото от първата инстанция и е изложил допълнително собствени съображения защо приема несъставомерност на инкриминираното поведение. Липсва необходимост тези доводи да бъдат преповтаряни, като се дължи отговор на възраженията, релевирани в касационния протест.

Протестиралият прокурор излага твърдения, че /сграда/ е включен в декларационния списък от 1975г., независимо от последвалите грешки, намира се под закрила, тъй като притежава временен статут на паметник на културата, както и че имотът попада в обхвата на групов паметник на културата /име/ /населено място/ - система от улични ансамбли „име“ по [улица]и [улица], обявена с протокол /№/ от /дата/на Национален съвет по опазване на паметниците на културата към Министерство на културата и одобрен от министъра на културата. По това първо от трите заявени основания за недоволство – относно статута на процесната сграда - пред скоби трябва да се отбележи, че в протеста не се съдържат съображения с кои от правните изводи на решаващия съд се изразява несъгласие,

като единствено в тази насока се посочва, че неправилно съдът е приел, че казусът не касае поправка на очевидна фактическа грешка. Мотивирането на тезата на протестиращия прокурор за режима на защита на предмета на деянието освен това е основано на обстоятелства, които липсват в обвинителния акт, а също и на собствена интерпретация на доказателствените източници, което препяства касационната проверка. За пръв път в касационния протест се развиват фактически съображения, свързани със съхранявано досие на сградата на „фирма“, за направени оценка и анализ на тази сграда от НИИКН през 2014г., каквито липсват в обстоятелствата на обвинителния акт. Логиката, която прокуратурата претендира да бъде следвана, е, че са налице фактически данни това, че именно сградата, собственост на „фирма“, е била изследвана от компетентните органи за опазване на културното наследство, че другата сграда, която е идентифицирана с кадастрални данни като собственост на дружеството, няма историческа, културна, архитектурна стойност, няма как да бъде възприета. Това е така, понеже тези фактически данни не са били предявявани по надлежен процесуален ред на подсъдимите, а и до извод, че дадена сграда/обект има качество на недвижима културна ценност, не би могло да се стигне чрез преценка на поведението на компетентните органи и тълкуване на волята им, доколкото защитеният статут възниква с нарочен акт на съответния орган. Впрочем всички изложени в протеста аргументи са били обстоятелствено и вярно обсъдени в мотивите на атакуваното решение /л. 67 – 72/. Касационният съдебен състав счита, както и въззивния, че сградата, собственост на „фирма“, към инкриминирания период, не е имала статут на единична недвижима културна ценност, както е инкриминирано в обвинителния акт и се поддържа от обвинението, и на това основание не може да е обект на престъплението. За основа на този извод служат установените и приети от инстанционните съдилища обстоятелства – в списъка на декларираните паметници на културата от периода 1880-1920г. в [населено място], одобрен от директора на ИПК през 1975г. и изпратен до общинските власти, под /№/ фигурира /сграда/ на [улица]и ъгъла на [улица], без допълнителна конкретизация; в актуализирания обобщен рекапитулационен списък от 1985г. за сградата под /№/ – /сграда/ на адрес [улица]– [улица], са посочени кадастрални данни – кв. /№/, пл. /№/. Сградите, собственост на дружеството „фирма“, индивидуализирани в документите за собственост в кв. /№/, имот /№/, не е били включвана в списък на обекти, представляващи единична културна ценност, нито се установява да са били със статут на временна закрила. Тези изводи са били допълнително подкрепени и чрез установените факти, че едва при започване на действия по събаряне на сградата през 2016г. компетентните звена към Министерство на културата предприемат действия за изправяне на пропуски и грешки и действително включване на сградата, собственост на дружеството, в декларационен списък. Тук е мястото да се отбележи, че настоящият състав не намира за основателна критиката в касационния протест срещу изводите на съда по отношение на поправката на очевидна фактическа грешка във връзка с данните за имота. Въззивният съд не е взел отношение, а и не е било необходимо да го прави, дали отстраняването на констатираната грешка при декларирането на имота е било законосъобразно, като въпросът дали заповедта за поправяне на очевидната фактическа грешка може да породи правни последици е без значение. Това е така, понеже тези действия са извършени едва през 2016г. и не могат да се отразят на фактическите изводи за инкриминирания период, като освен това прокуратурата не е развивала съображения при фактическото описание на обвинението във връзка с тази процедура и нейното значение за фактологията. Твърдението на прокуратурата в протеста, че неправилно не е било възприето от

решаващите съдилища, че /сграда/ попада в обхвата на групов паметник на културата /име/ „населено място“ - система от улични ансамбли „име“ по [улица]и [улица], също не може да бъде възприето от настоящата инстанция. Във връзка с тази теза преди всичко следва да се посочи непоследователността на обвинението по отношение на позицията му за вида на обекта на недвижимо културно-историческо наследство. В обвинителния акт се съдържа формулировка за извършване на противозаконна дейност в охранителна зона на групова недвижима културна ценност, а в протеста се претендира, че като притежаващ временен статут на индивидуална културна ценност обектът попада в обхвата на посочения по-горе групов паметник на културата. И по-нататък – въззивният съд въобще не е приел това, от което изразява недоволство прокурорът. В решението е аргументиран въз основа на възприетите факти и тяхната правна оценка извод, че сградата, намираща се в имота, собствен на „фирма“, съставлява защитена територия за опазване на културното наследство по смисъла на ЗКН – като част от групов архитектурно строителен паметник на културата – „име“, включен в обхвата на историческа зона „име“ /населено място/ – групов паметник на културата, обявен с протокол /№/ /дата/ на НСОПК /стр. 72-73/. Всъщност направения от решаващия съд извод (който по съществото си не е оспорен от прокурора), е, че по такова обвинение подсъдимите не са се защитавали и без съответно изменение на обвинението те не могат да бъдат осъдени. Тези съждения напълно се споделят от настоящата инстанция, защото с обвинителния акт е повдигнато обвинение за извършване на противозаконна дейност в охранителна зона на паметник на културата, като обвинението по фактите не е твърдяло, че именно имотът на „фирма“ е попадал в обхвата на така определения обект на недвижимо културно-историческо наследство, а и защото протоколът на НСОПК към МК, одобрен от министъра на културата, с който е прието предложението за обявяване на историческа зона и на групови паметници на културата съобразно приложението, под /№/, е от /дата/, докато според обвинителния акт този протокол с важно правно значение е от 22.03.2000г. Съдебният състав не намира за необходимо да излага допълнителни съображения защо е недопустимо осъждането по непредявено обвинение, като само подчертава, че съдът следва да се произнесе с крайния си съдебен акт по обвинението, така, както е формулирано от прокурора с обвинителния акт или така, както е изменено от него по реда на чл. 287 от НПК.

Вторият основен акцент в касационния протест е несъгласието с изводите на въззивния съд, че дейността на двамата подсъдими не е противозаконна. Няма как касационният съд да отговори на доводите за неправилно приложение на материалния закон, формулирани в протеста, за това, че след като е налице защитена територия, двамата подсъдими са знаели това и са предприели действия в разрез с установените правила и процедури, тази дейност е противозаконна, понеже е в разрез със закона. Тази теза освен че е декларативна, е и логически неиздържана. Въз основа на характеристиката на предмета на посегателство (която впрочем не се установява по несъмнен начин) и въз основа на знанието на подсъдимите за статута на имота – т.е. въз основа на предмета и на субективната страна на деянието, няма как да се претендира изводи за противозаконност на извършените от подсъдимите действия. А връзката с последвалото започнато събаряне на сградата, посочена в протеста, изобщо не подлежи на обсъждане поради липса на такива факти в обвинителния акт.

Обвинението срещу Н. и Б. е за организиране на осъществяване на противозаконна дейност в защитена територия. Както вече стана дума по-горе, нормата на чл. 277а, ал. 6, вр. ал. 4 от НК е бланкетна, като чрез посочване на

конкретните норми от ЗКН или на норми от други нормативни актове, към които разпоредбите на ЗКН препращат, се обосновава противозаконния характер на дейността. Обвинителната конструкция е изградена, като изброени действия по подаване на молби и искания до общинската администрация от подсъдимите в различни форми на съучастие, подс. Н. и сам, са преценени като противозаконни поради несъответствия на тези искания или на приложенияте към тях документи на разпоредби от ЗКН, ЗУТ и други нормативни актове. Престъплението, в което са обвинени двамата подсъдими, е формално и не изисква настъпване на резултат, но въпреки това то следва да е оказало отрицателно влияние на защитените обществени отношения – тези, свързани със защитата на културното наследство. Съгласно доктриналното разбиране, формите на изпълнителното деяние по чл. 277а, ал. 4 от НК не са пряко свързани с увреждането на обектите на културното наследство, а създават предпоставки за извършване на такова посегателство от други лица. Впрочем, тези характеристики на престъпния състав не са съобразени от обвинението, защото то претендира фактически инкриминираните действия на подсъдимите лица да са противозаконни действия в защитена територия. Подсъдимите Н. и Б. са обвинени за това, че са депозирали в [община] искания за изменение на ПУП, на РУП, за издаване и заверка на визи за проектиране, визи за строеж, за изготвяне и одобрение на инвестиционни проекти и др. Подадените от представляващите „фирма“ лица към [община] молби, заявления съставляват искания за стартиране на определени процедури, които биха могли да доведат до положителен или отрицателен отговор от страна на администрацията. При издаване на исканията от тях разрешения и документи би могло да се стигне до реализирането на инвестиционен проект, включително и разрушаване на сградата. Но сами по себе си тези действия на подсъдимите лица, без да е налице административен акт, постановен въз основа на техни искания, не биха могли изобщо да създадат предпоставки за непосредствено въздействие върху защитения обект на културното наследство. Самото заявяване пред общината от подсъдимите на описаните от обвинението дейности, даже и исканията да са имали неправомерна цел, даже и да не са били окомплектовани с необходимите документи, или да са били нередовни, не изпълва състава на вмененото им престъпление, именно защото с тези действия се поставя начало на административна процедура, чиито резултат е изцяло в компетентността на администрацията. Като правилни следва да бъдат подкрепени разсъжденията на въззивния съд, че се касае до една предварителна дейност, като намерение за в бъдеще да бъдат извършени дейности в защитена територия за опазване на културното наследство, но даже и тези действия да се възприемат като приготвяне, то не е обявено за наказуемо. Всъщност в атакуваното решение е направен и подробен анализ на поведението на лицата от общинската администрация, които са разрешавали действия в повече от поисканите или не са спазвали установени правила за удовлетворяване на исканията. Тези обстоятелства, като се има предвид, че не са обвързани от обвинението с някакво въздействие от страна на подсъдимите върху длъжностните лица, не могат да обосноват съставомерност на поведението на Б. и Н. съобразно инкриминираното им престъпление.

Действително, към подадени две искания до главния архитект на [община] да бъде одобрена документация и да се издаде разрешение за строеж е било приложено удостоверение /№/ /дата/, издадено от НИНКН към МК, което е с преправено съдържание. На това обстоятелство се акцентира в протеста, за да се обоснове противозаконност на дейността на подсъдимите, но то само по себе си

не може да доведе до претендираните изводи. Това е така поради няколко съображения. Прокурорът в протеста излага твърдение, че подсъдимите постигнали разрешение от общинските власти по престъпен начин, заблуждавайки общинските служители. Такова твърдение в обвинителния акт обаче няма. Освен това, произнасянето на общинската администрация в тези случаи е било несъответно на нормативните изисквания и това не може да се вмени на подсъдимите лица. Исканията е следвало да бъдат уважени от съответните общински служби не въз основа на представеното преправено удостоверение, а след съгласуване на проекта с НИОНКЦ, в съответствие с установените в чл. 84 от ЗКН правила.

Въззивният съд е изложил в решението си много прецизни изводи, свързани със запълването на бланкета на нормата на чл. 277а, ал. 6, вр. ал. 4 от НК и те не е необходимо да бъдат преповтаряни. Правилно е посочено, че доколкото цитираната разпоредба препраща към ЗКН, то противозаконността на извършваните действия следва да се преценява въз основа на относимите разпоредби от този закон или от други нормативни актове, с които обаче разпоредбите на ЗКН са свързани. В този смисъл преценката на решаващия съд дали дейтелността на подсъдимите е противозаконна, правилно е била извършвана на плоскостта на инкриминираната от обвинението норма на чл. 84 от ЗКН и е обосновано заключението, че разпоредбата не съдържа правила за поведение, чиито адресати да са подсъдимите при подаването на искания и молба, понеже в нея са уредени компетентните органи и процедурата по съгласуване. В атакуваното решение е извършена и преценка за това, дали инкриминираните норми на ЗУТ, които са във връзка с такива от ЗКН, са били нарушени и тя е обосновала, заедно с тази по чл. 84 от ЗКН, извод за това, че на плоскостта на инкриминираните от обвинението норми от специални закони не може да бъде обоснована противозаконност на извършените от двамата подсъдими действия. Следващият въпрос, поставен в протеста е свързан с несъгласието на прокурора с изводите на контролирания съд по отношение знанието на подсъдимите, че сградата на [улица] паметник на културата. Всъщност при аргументираната обективна несъставомерност на поведението на подсъдимите е безпредметно обсъждането на субективната страна на деянието. Независимо от това, в решението си апелативният съд е изложил верни и прецизни съображения във връзка и със субективната несъставомерност.

Тук следва да се посочи, че направеното в протеста оспорване е отново въз основа на собствена интерпретация на доказателствата по делото и изведена въз основа на нея фактология, което, както нееднократно е посочвано, не може да подкрепи заявените касационни основания. Освен това, пространно развитите съображения за начина на извършената подправка на съдържанието на документа – Удостоверение /№/ /дата/, издадено от НИНКН, по никакъв начин не аргументират знанието и на двамата подсъдими за статута на имота, собственост на дружеството. Въззивният съд е направил вярна интерпретация на приетите факти, че на подс. Н. е било връчено на 09.08.2010г. удостоверението /№/, според което сградата на [улица], кв. /№/, пл. /№/, не притежава статут на единична недвижима културна ценност, но е разположена в охранителната зона на архитектурно-строителна недвижима ценност „име“. Тези обстоятелства са възприети като установяващи знанието на този подсъдим за статута на имота, но при липсата на осъществяване на обективните елементи на деянието, не са могли да дадат основание за осъждането му. По отношение на подс. Б. съзнанието му за особените характеристики на сградата не е прието за несъмнено установено, понеже липсват

данни за това, той да е знаел какъв е оригиналният текст на удостоверението и за това, че то е било подправено.

Предвид на изложените съображения касационният съдебен състав намира, че с оправдаването на подсъдимите Н. и Б. по повдигнатото и поддържано обвинение за извършено престъпление по чл. 277а, ал. 6, вр. ал. 4 от НК материалният закон е приложен правилно.

Не са налице развитите в протеста касационни основания, поради което не може да бъде уважена претенцията за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК, Върховният касационен съд, Трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 260059 от 31.03.2021г. по внохд № 56/2019г. по описа на Апелативен съд – гр. Пловдив.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1. 2.